Parlamentul European
2024-2029

Comisia pentru afaceri externe

2026/2035(INI)

7.5.2026

PROIECT DE RAPORT

referitor la o nouă responsabilitate comună pentru viitorul relațiilor euro-mediteraneene – Pactul pentru Mediterana
(2026/2035(INI))

Comisia pentru afaceri externe

Raportor: Nicola Zingaretti

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN 3

EXPUNERE DE MOTIVE 7

ANEXĂ: DECLARAȚIE PRIVIND CONTRIBUȚIILE 8

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la o nouă responsabilitate comună pentru viitorul relațiilor euro-mediteraneene – Pactul pentru Mediterana

(2026/2035(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Declarația finală a Conferinței ministeriale euro-mediteraneene de la Barcelona din 27 și 28 noiembrie 1995 și programul său de lucru,

– având în vedere Comunicarea comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 16 octombrie 2025 intitulată „Pactul pentru Mediterana: O mare, un pact, un viitor” (JOIN(2025)0026),

– având în vedere Concluziile Consiliului din 20 noiembrie 2025 privind Pactul pentru Mediterana,

– având în vedere planul de acțiune al Pactului pentru Mediterana – primăvara anului 2026,

– având în vedere raportul Grupului consultativ la nivel înalt din octombrie 2003 intitulat „Dialogul dintre popoare și culturi în zona euro-mediteraneeană”,

– având în vedere Planul de acțiune pentru Mediterana al Programului Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP/MAP),

– având în vedere a noua anchetă a Barometrului arab,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la relațiile euro-mediteraneene,

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A10-0000/2026),

A. întrucât Mediterana este un spațiu politic, economic și cultural comun; întrucât dimensiunea euro-mediteraneeană este o responsabilitate comună a UE în ansamblul său;

B. întrucât credibilitatea și eficacitatea angajamentului UE față de partenerii săi din sud au fost slăbite de percepția unei aplicări inconsecvente a principiilor sale;

C. întrucât, la 30 de ani de la lansarea Procesului de la Barcelona, priorități precum multilateralismul, responsabilitatea comună, sprijinirea societății civile și legăturile interpersonale rămân puncte de referință fundamentale;

D. întrucât Uniunea pentru Mediterana (UpM) a început un proces de reformă instituțională și de reorientare operațională;

E. întrucât partenerii sociali sunt actori-cheie în punerea în aplicare a Pactului pentru Mediterana, în special sindicatele și camerele de comerț;

F. întrucât pactul trebuie să se bazeze pe o viziune pe termen mediu și lung, aliniată la următorul cadru financiar multianual;

G. întrucât Sanctitatea Sa, Papa Leon al XIV-lea, a cerut comunității internaționale să elimine cauzele disperării și să nu transforme Mediterana într-un „cimitir în care până și speranța moare”;

H. întrucât Biroul de coordonare eclezială pentru Mediterana (COMED) a fost creat la inițiativa Papei Francisc în urma întâlnirilor mediteraneene MED23 organizate la Marsilia în septembrie 2023, ca organism dedicat promovării comuniunii, păcii și fraternității pe țărmurile bazinului mediteraneean,

Pactul pentru Mediterana

1. consideră că este esențial să se revigoreze rolul activ al cetățenilor și al societății civile pentru a reconstrui dialogul, stabilitatea și pacea în regiunea mediteraneeană; subliniază că Mediterana nu poate rămâne un focar de conflicte și războaie și își dorește să se deschidă o nouă etapă, în care cetățenii, societatea civilă, mediul de afaceri și administrațiile locale să fie protagoniști, ca factori determinanți ai unui pact reînnoit de dialog și cooperare;

2. consideră că Pactul pentru Mediterana reprezintă o oportunitate de a reînnoi și consolida relațiile euro-mediteraneene punând pe primul loc oamenii în fața diviziunilor și a lipsei de ambiție a guvernelor, trăgând învățăminte din deficiențele cadrelor de cooperare anterioare și construind acest parteneriat reînnoit pe asumarea în comun a responsabilității ca principiu central, căci succesul său depinde de implicarea reală a cetățenilor, a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a organizațiilor societății civile;

3. împărtășește obiectivul de revitalizare a Mediteranei ca spațiu comun de cooperare și schimburi economice și culturale, promovând creșterea, stabilitatea și pacea;

4. salută numirea primei comisare europene pentru Mediterana și crearea unei direcții generale speciale; aceste inițiative trebuie să fie urmate acum de o orientare politică și de opțiuni de politică coerente;

5. sprijină măsurile identificate ca priorități în planul de acțiune; consideră că toate etapele acestuia ar trebui să reflecte o abordare strategică coerentă, care să meargă dincolo de o simplă listă de acțiuni;

6. evidențiază că, pentru ca Pactul pentru Mediterana să fie un succes, populația din regiunea mediteraneeană trebuie, în fond, să se bucure de beneficiile lui; repetă că trebuie să se pună un accent puternic pe democrație, statul de drept, drepturile omului și transparență;

7. recunoaște rolul esențial al autorităților locale și regionale, al partenerilor sociali, al organizațiilor societății civile, al mediului academic și al sectorului privat; consideră că

o implementare solidă a obiectivelor pactului presupune să se treacă de la o simplă consultare la o veritabilă guvernanță pe mai multe niveluri;

Provocări instituționale și politice

8. consideră că Parlamentul trebuie să joace un rol central în supravegherea punerii în aplicare a pactului, în special în monitorizarea coerenței dintre obiectivele de politică și măsurile propuse;

9. invită Comisia să se asigure că viitoarele actualizări ale planului de acțiune sunt precedate de dialoguri structurate cu țările partenere și cu Parlamentul;

10. insistă ca Adunării Parlamentare a Uniunii pentru Mediterana (AP-UpM) să i se acorde un rol substanțial și mai amplu în supravegherea punerii în aplicare a pactului;

11. salută propunerea de înființare a unei Adunări Parlamentare a Tineretului pentru Mediterana; încurajează integrarea acestei adunări a tinerilor în Adunarea Parlamentară a Uniunii pentru Mediterana (EMPA);

12. subliniază importanța promovării legăturilor sud-sud și a consolidării dialogului regional;

13. insistă că trebuie asigurată o finanțare adecvată pentru parteneriatul euro-mediteraneean în următorul cadru multianual și că nivelul de ambiție al pactului va fi evaluat, în ultimă instanță, în funcție de resursele alocate acestuia;

Oamenii

14. salută călduros inițiativa Universității Mediteraneene, subliniază că cooperarea academică este cu adevărat eficientă prin prezența fizică și interacțiunea directă și consideră că o rețea de acorduri de înfrățire reprezintă cel mai credibil instrument în acest scop;

15. reamintește că vizele de studii reprezintă o parte limitată și gestionabilă a fluxurilor de migrație atunci când sunt integrate în cooperarea structurată cu autoritățile locale și universitățile;

16. invită Comisia și statele membre să extindă mobilitatea sud-sud și mobilitatea în bazinul mediteraneean printr-un program de vize Euromed cu procedură accelerată și un program Erasmus+ reformat;

17. propune instituirea unui mecanism consultativ oficial al societății civile, legat de structura de guvernanță a pactului;

Economii mai durabile și integrate

18. sprijină modernizarea relațiilor comerciale și stimularea fluxurilor de investiții prin noi forme de acord, în special pentru sectoarele cu beneficii reciproce ridicate;

19. constată că regiunea mediteraneeană are un vast potențial neexploatat în domeniul energiei solare, eoliene și a hidrogenului verde, care trebuie dezvoltate ca rezervă strategică pentru securitatea energetică regională, contribuind la tranziția verde prin

energia din surse regenerabile, interconectarea rețelelor energetice, infrastructura de stocare și eficiența energetică;

20. reliefează importanța economiei albastre ca factor-cheie al dezvoltării durabile și al creării de locuri de muncă în Mediterana;

21. evidențiază că Inițiativa transmediteraneeană de cooperare în domeniul energiei din surse regenerabile și al tehnologiilor curate (T-MED) trebuie să treacă de la o cooperare episodică la o rezervă structurată de proiecte;

Pregătire și gestionarea migrației

22. subliniază că pactul reprezintă o oportunitate de a avansa către un spațiu al mobilității euro-mediteraneene într-un mod nou și transversal, sprijinind realizările în domenii precum: cooperarea economică, start-upuri, întreprinderi mici și mijlocii, tineret, studenți și cooperare academică și științifică;

23. solicită o abordare constructivă a migrației legale, cu un accent susținut pe dezvoltarea talentelor și a persoanelor, în cooperare cu sectorul privat;

24. solicită un răspuns cuprinzător pentru a aborda atât nevoile operaționale imediate, cât și factorii structurali pe termen lung;

25. subliniază că migrația este un fenomen multidimensional care trebuie tratat printr-o abordare cuprinzătoare, bazată pe drepturi și centrată pe factorul uman;

26. reiterează valoarea vieții umane, având în vedere miile de persoane care și-au pierdut viața sau care sunt dispărute ca urmare a activităților rețelelor de introducere ilegală a migranților și de trafic de persoane; propune Comisiei să se angajeze în acțiuni de căutare și să lanseze o inițiativă pentru a restabili „dreptul la un nume” al victimelor din Marea Mediterană, într-un gest de respect față de demnitatea tuturor ființelor umane și ca avertisment pentru generațiile viitoare;

°

° °

27. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, președintelui AP-UpM, secretarului general al UpM și membrilor UpM din sudul Mediteranei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezentul raport prezintă poziția Parlamentului referitoare la viitorul relațiilor euro-mediteraneene, cu un accent deosebit pe Pactul pentru Mediterana lansat recent. Într-un moment în care Mediterana riscă să redevină un spațiu marcat de conflicte, ură și război, prezentul raport exprimă convingerea că nu ne putem resemna în fața fragmentării și a instabilității. În schimb, trebuie să întoarcem pagina și să deschidem o nouă etapă de cooperare și responsabilitate comună, în care nu se implică doar instituțiile, ci și cetățenii, societatea civilă, mediul de afaceri și administrațiile locale devin protagoniști, putând fi cu toții actori-cheie în construirea pe noi baze a unui pact euro-mediteranean. În acest context, raportul urmărește să definească principalele priorități ale Parlamentului, ghidate de principiul asumării în comun a responsabilității.

La treizeci de ani de la Procesul de la Barcelona, Mediterana se află din nou în centrul atenției internaționale. Acest interes reînnoit survine într-un moment marcat de fragmentare, tensiuni geopolitice, conflicte în curs și adâncirea inegalităților. Ca răspuns la aceste dificultăți, Comisia Europeană a încercat să relanseze o inițiativă politică, economică, diplomatică și culturală cuprinzătoare, menită să revitalizeze dialogul, să consolideze cooperarea și să restabilească implicarea periodică în întreaga regiune. Eforturile au culminat cu Pactul pentru Mediterana, alături de numirea primei comisare europene pentru Mediterana și de înființarea unei direcții generale speciale.

Această colaborare relansată dintre UE și vecinii noștri din sud reprezintă o ocazie unică de a aborda deficiențele din trecut, îndeosebi în aspecte precum: structurile de guvernanță limitate, ambiția financiară insuficientă și dependența excesivă de acordurile bilaterale, și nu transformarea pe termen lung și asumarea reciprocă reală a responsabilității. Raportul pune un accent deosebit pe dimensiunea interpersonală a pactului și evidențiază că legăturile umane și democrația sunt pilonii principali ai relațiilor euro-mediteraneene pentru a construi un veritabil spațiu mediteraneean comun.

ANEXĂ: DECLARAȚIE PRIVIND CONTRIBUȚIILE

În conformitate cu articolul 8 din anexa I la Regulamentul de procedură, raportorul declară că a inclus în raportul său contribuții privind aspecte care țin de subiectul dosarului, pe care le-a primit pentru elaborarea proiectului de raport de la următorii reprezentanți de interese care intră sub incidența Acordului interinstituțional privind un registru de transparență obligatoriu[1] sau de la următorii reprezentanți ai autorităților publice din țările terțe, inclusiv misiuni diplomatice și ambasade ale acestora:

1. Reprezentanți de interese care intră sub incidența Acordului interinstituțional privind un registru de transparență obligatoriu
Natural Resource Governance Institute
UNIMED - Mediterranean Universities Union
CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs)
Open arms
Istituto Affari Internazionali
EuroMed Rights
MedCities
CPMR-CONFERENCE OF PERIPHERAL MARITIME REGIONS
ECCO think tank
The Platform of Israeli NGOs for Human Rights
Médecins Sans Frontières (OCB/LuxOR)
Anna Lindh Foundation
European Alliance Group (CoR)
Human Rights Watch
Foundation for European Progressive Studies
Mediterranea Saving Humans
Human Rights Watch
MEDPORTS Association
CeSPI
Diplomeds
University of Salento
Italian Institute of International Political Studies (ISPI)
OMEC
Enel
European University Institute
International Union of Socialist Youth IUSY
Eni S.p.A.
Avocats Sans Frontières
European Institute of the Mediterranean (IEMed)
European Commission
Comité européen des régions

[1] Acordul interinstituțional din 20 mai 2021 dintre Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind un registru de transparență obligatoriu (JO L 207, 11.6.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

Euro-Mediterranean Regional and Local Assembly (ARLEM)
European Economic and Social Committee
UNIDO
Union for the Mediterranean (UfM)
UN Brussels Office
World Bank Group
Sea-Watch
UNESCO
Association of Chambers of Commerce and Industry of the Mediterranean (ASCAME)
President of the Chamber of Commerce of Barcelona
ETUC
Port of Algeciras - Autoridad Portuaria Bahía de Algeciras
2. Reprezentanți ai autorităților publice din țările terțe, inclusiv misiuni diplomatice și ambasade ale acestora
-

Raportorul elaborează lista de mai sus pe propria răspundere.

Dacă în listă sunt identificate persoane fizice prin numele sau funcția lor ori prin ambele, raportorul declară că a transmis persoanelor fizice în cauză Avizul nr. 484 al Parlamentului European privind protecția datelor (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), în care sunt stabilite condițiile în care sunt prelucrate datele lor cu caracter personal, precum și drepturile legate de prelucrarea respectivă.